

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

**ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
(УКРАЇНА)**

**ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ДАНАНГСКОГО УНІВЕРСИТЕТУ
(РЕСПУБЛІКА В'ЄТНАМ)**

ВАРШАВСЬКА ПОЛІТЕХНІКА (РЕСПУБЛІКА ПОЛЬЩА)

**КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТОРГОВЕЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ (УКРАЇНА)**

**ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ВИЩОЇ ОСВІТИ:
ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ**

(збірник матеріалів V Міжнародної науково-методичної конференції)

3-4 лютого 2022 р.

*Центр підвищення кваліфікації
та сучасних освітніх технологій*

Одеса ONEU 2022

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

**ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
(УКРАЇНА)**

**ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ДАНАНГСЬКОГО УНІВЕРСИТЕТУ
(РЕСПУБЛІКА В'ЄТНАМ)**

ВАРШАВСЬКА ПОЛІТЕХНІКА (РЕСПУБЛІКА ПОЛЬЩА)

**КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТОРГОВЕЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ (УКРАЇНА)**

**ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ВИЩОЇ ОСВІТИ:
ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ**

(збірник матеріалів V Міжнародної науково-методичної конференції)

3-4 лютого 2022 р.

*Центр підвищення кваліфікації
та сучасних освітніх технологій*

Одеса ОНЕУ 2022

УДК 378.046(063)

Збірник матеріалів V Міжнародної науково-методичної конференції «Забезпечення якості вищої освіти: проблеми та перспективи розвитку» (м. Одеса, 3-4 лютого 2022 р.) Одеса: ОНЕУ, 2022. 390 с.

У збірник увійшли тези доповідей учасників конференції, які відповідають тематиці конференції та містять науково-методичні розробки з питань забезпечення якості вищої освіти.

У рамках роботи конференції представлені такі тематичні напрями:

- 1) ефективний менеджмент освітньої діяльності та інтелектуалізація праці науково-педагогічних працівників для забезпечення якості вищої освіти;**
- 2) студентоцетрований підхід у навчанні: сучасні методики викладання, засоби та методи досягнення програмних результатів навчання;**
- 3) інноваційні моделі розвитку науково-педагогічної компетентності викладачів у системі вищої освіти;**
- 4) діджиталізація систем та технологій навчання в закладах вищої освіти в сучасних умовах.**

Тези друкуються в авторській редакції.

Артюх О. В.
д.е.н., професор кафедри бухгалтерського обліку та аудиту
Одеський національний економічний університет
м. Одеса, Україна

Муренко Т. О.
к.е.н., доцент кафедри бухгалтерського обліку та аудиту
Одеський національний економічний університет
м. Одеса, Україна

ОРГАНІЗАЦІЯ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ В УМОВАХ ДІДЖИТАЛІЗАЦІЇ

17 лютого 2021 року Кабінет Міністрів України затвердив перелік з 94 проектів цифрової трансформації. Стратегія діджиталізації є відображенням всієї діяльності уряду та містить чіткі плани її цифровізації – переходу на сучасні, прозорі та автоматизовані правила. Серед проектів цифрової трансформації на наступні три роки такі, як: е-нотаріат, е-майно, е-містобудування, е-школа, е-соцзахист, е-міграція, е-лікарня, е-дозвіл тощо. Завдяки реалізації цієї стратегії кожен українець особисто зможе контролювати прозорість системи та спостерігати за реалізацією проектів у режимі реального часу. Для цього Міністерство цифрової трансформації запускає публічний каталог з описом кожного проекту, чітко визначеними дедлайнами та відповідальними за процеси [1].

«Ми – перша країна у світі з цифровими паспортами та четверта у Європі з цифровим водійським посвідченням. Цифровізація – це пряма й найкраща боротьба з корупцією. Комп'ютер хабара не бере. Діджиталізація – це боротьба з корупцією, зменшення спілкування громадян з чиновниками, спрощення процедур, і за нею – майбутнє», – наголосив Голова держави. «Затверджений урядом перелік проектів буде реалізований протягом трьох років та сприятиме розбудові цифрової держави. Вперше в історії України держава переходить на системний проектний підхід. Така потужна структура допоможе трансформувати Україну на всіх рівнях – від загальнонаціонального до місцевого. І дасть змогу вже за кілька років увійти до топ-20 цифрових держав світу», – зазначив віце-прем'єр-міністр – міністр цифрової трансформації Михайло Федоров [1].

Термін «діджиталізація» походить від англійського слова «digit», що означає «цифра». Процес використання цифрових технологій називають «оцифруванням, цифровізацією» (від англійського слова «digitalization»). Проблема організації освітнього процесу в умовах пандемії Covid-19 довела необхідність імплементації елементів цифрової педагогіки в систему вищої освіти України.

Дистанційне навчання – це самостійна форма навчання, що використовує переважно інформаційні технології, які є провідним засобом організації навчального процесу. Навчання у дистанційному форматі передбачає взаємодію педагога та здобувачів між собою на відстані, що відбиває усі властиві педагогічному процесу компоненти (цілі, зміст, методи, організаційні форми, засоби навчання) і реалізується специфічними засобами Інтернет-технологій, які передбачають інтерактивність [2].

Якщо застосувати до дистанційного навчання науковий підхід, можна отримати такі переваги, як: зменшення витрат на проведення занять, збільшення кола здобувачів на одного викладача (у порівнянні з очним навчанням), підвищити рівень самостійності навчання та його індивідуалізації, покращити якість навчання завдяки застосуванню сучасних технологій тощо. Задля ефективної організації дистанційного навчання має бути створено єдине інформаційне середовище закладу вищої освіти, в якому забезпечується автоматизація основних процесів діяльності – відповідний Інтернет-ресурс для мережевого онлайн-контакту в інтерактивному режимі здобувачів і викладачів. Найбільш поширеною в освітньому просторі є інтернет-платформа «Moodle», яка використовується багатьма закладами вищої освіти.

Перехід на дистанційне навчання у зв'язку з пандемією COVID-19 спричинив погіршення якості та доступності освіти, а також загострення низки освітніх нерівностей. На

початку пандемії 90% шкіл по всьому світу були зачинені. Весною 2020 року всі навчальні заклади в Україні перейшли на дистанційне навчання. Через кілька місяців в Україні було запроваджено «адаптивний карантин», який передбачав поділ України на зони епідеміологічної безпеки: «зелену», «жовту», «помаранчеву» та «червону». Відповідно до цього заклади загальної середньої освіти постійно переходили з дистанційного на змішане навчання та навпаки, натомість заклади вищої освіти переважно залишалися на дистанційному навчанні [3].

Важливим є те, що на відміну від зарубіжних країн, де дистанційна освіта стоїть поряд із класичною формою здобуття освіти, в нашій державі вона є не альтернативною, а лише однією з допоміжних форм. Хоча має досить значні переваги, а саме: актуальність (сучасна інформація, інтернет-можливості), більші обсяги інформації у коротші терміни, зручність (кожен слухач обирає час та місце для занять), доступність (економія часу та коштів слухачів), гнучкість (відповідно до рівня підготовки кожного слухача), відсутність географічних бар'єрів тощо.

Сьогодні широко використовується велика кількість систем дистанційного навчання та управління дистанційним навчанням як з відкритим кодом (умовно безкоштовних), так і платних, широковживаних та вузькоорієнтованих. Системи управління дистанційним навчанням: ATutor, Claroline, Live@EDU, Share Point LMS і Moodle (Modular Object-Oriented Dynamic Learning Environment). Ця програма управління дистанційним навчанням орієнтована на взаємодію між викладачем та студентом, також використовується для підтримки очних курсів [4]. Окрім Moodle, широке застосування отримали також сервіси для Zoom та Google Meet, листування електронною поштою, спілкування у Viber, Telegram, WhatsApp тощо.

Для викладачів суттєво збільшилися витрати часу на таке спілкування – у порівнянні зі спілкуванням в аудиторії. Також збільшували робочий час викладача й розробка занять у новому форматі та пошук додаткових матеріалів, які були б у нагоді для викладання в онлайн форматі. Коло слухачів також зазнало змін, дистанційна освіта розділила їх на два полюси: деякі студенти підвищили свій рівень завдяки її перевагам (час та місце занять, наголос на індивідуальній роботі), але деякі й погіршили свій рівень успішності (такі, що не мають навичок самодисципліни, або чітких цілей в своїй освіті) [5].

З огляду на зміни, що вже відбулися в освітньому процесі та продовжують відбуватися й далі Європейська комісія схвалила «План дій щодо цифрової освіти на 2021-2027 роки. У ньому акцентують увагу на двох важливих напрямках роботи: 1) сприяння розвитку ефективної системи цифрової освіти (інфраструктура, зв'язок, технічні засоби, розвиток компетенцій викладачів, високоякісний навчальний контент); 2) покращення цифрових навичок (базові цифрові навички з раннього віку, боротьба з дезінформацією, забезпечення рівного доступу учасників освітнього процесу до цифрового навчання та інше). На наш погляд, просування у цьому напрямку не вистачає сьогодні й Україні.

Список використаних джерел:

1. Інтерв'ю Президента України: Підтримка стратегії цифрової трансформації України на наступні роки. URL: <https://www.president.gov.ua/news/volodimir-zelenskij-pidtrimuye-strategiyu-cifrovoyi-transfor-66605> (дата звернення: 17.01.2022).
2. Нагаєв В.М. Методологічні засади управління навчально-творчою діяльністю студентів: монографія. Харків: «Стильна типографія», 2018. 151 с.
3. Назаренко Ю., Поліщук О. Освіта в умовах пандемії у 2020/2021 році: аналіз проблем і наслідків URL: <https://cedos.org.ua/researches/osvita-v-umovah-pandemiyi-analiz-problem-i-naslidkiv/> (дата звернення: 17.01.2022).
4. Белозубов А.В., Николаев Д.Г. Система дистанционного обучения Moodle : учебно-методическое пособие. СПб., 2007.
5. Як дистанційне навчання змінило освіту та що буде далі. URL: <https://education.24tv.ua/yak-distantsiyne-navchannya-zminilo-osvitu-shho-bude-dali> URL: <https://education.24tv.ua/yak-distantsiyne-navchannya-zminilo-osvitu-shho-bude-dali> (дата звернення: 17.01.2022).